

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział 1	
Funkcjonowanie dzieci w środowisku cyfrowym	17
1.1. Charakterystyka dzieci we wczesnym wieku szkolnym w odniesieniu do korzystania przez nie z mediów cyfrowych	17
1.1.1. Media cyfrowe a aktywność poznawcza dzieci	24
1.1.2. Media cyfrowe a rozwój fizyczny i motoryczny dzieci	36
1.1.3. Media cyfrowe a rozwój społeczny i emocjonalny dzieci	42
1.2. Korzystanie z mediów cyfrowych przez dzieci w świetle wybranych raportów i badań	51
Rozdział 2	
Nowe technologie a wspomaganie uczenia się dzieci	62
2.1. TEL jako nowoczesne podejście do nauczania wspomaganego nowymi technologiami	62
2.2. Nowe media w edukacji bliskiej dziecku	70
2.3. Implikacje konstruktywistycznego podejścia w uczeniu się przy pomocy nowych technologii	74
2.4. Konstrukcjonizm, jako koncepcja pedagogiczna wykorzystująca nowe technologie w uczeniu się dzieci	83
Rozdział 3	
Kompetencje cyfrowe a obszary stosowania wybranych narzędzi cyfrowych	91
3.1. W symbiozie z mediami cyfrowymi – dzieci z pokolenia Alpha	94
3.2. Kompetencje cyfrowe w życiu dzieci	103
3.3. Programowanie jako umiejętność przyszłości	115
3.3.1. <i>Low floors, high ceilings, and wide walls</i> – czyli kodowanie w <i>Scratchu</i>	124
3.3.2. Roboty edukacyjne a rozwój aktywności poznawczej dziecka	127
3.4. Przywrócić dziecięcą ciekawość – nowe technologie w modelu edukacji <i>STEAM</i>	132

Rozdział 4

Metodologiczne podstawy badań własnych	138
4.1. Założenia metodologiczne badań własnych	138
4.2. Przedmiot, cele i problemy badawcze	140
4.3. Metody i techniki badawcze	144
4.3.1. Faza badań jakościowych	147
4.3.2. Faza badań ilościowych	152

Rozdział 5

Funkcjonowanie dzieci w wieku 6-9 lat w cyfrowym świecie. Analiza wyników badań własnych

5.1. Analiza wywiadów pogłębionych z dziećmi	154
5.1.1. Najważniejsze media w życiu – dziecięce wybory i ich konsekwencje	154
5.1.2. Aktywności medialne podejmowane rodzinnie	164
5.1.3. Edukacja medialna w rodzinie dziecka	168
5.1.4. Bezpieczne poruszanie się w cyberprzestrzeni	176
5.1.5. Komunikacyjna funkcja nowych technologii	183
5.1.6. Umiejętności cyfrowe uznawane przez dzieci za szczególnie wartościowe	191
5.1.7. Nowe technologie w szkole	196
5.1.8. Programowanie/kodowanie w opiniach dzieci	200
5.1.9. Wspomaganie rozwoju dziecięcych umiejętności cyfrowych przez osoby im bliskie	208
5.1.10. A gdyby tak media zniknęły? Dorastanie w świecie bez nowych technologii w opiniach dzieci	211
5.2. Analiza wywiadów pogłębionych z ekspertami cyfrowymi	218
5.2.1. Kompetencje cyfrowe dzieci w opiniach ekspertów cyfrowych	218
5.2.2. Umiejętności cyfrowe dzieci a korzyści, jakie mogą osiągnąć w dorosłym życiu	224
5.2.3. Rola szkoły w rozwijaniu cyfrowych umiejętności dzieci	234
5.2.4. Nauka programowania/kodowania, jako nowe rozwiązanie edukacyjne	238
5.2.5. Model edukacji <i>STEAM</i>	248
5.2.6. Wykorzystywanie koncepcji pedagogicznych w edukacji wczesnoszkolnej	253
5.3. Analiza badań ilościowych	257
5.3.1. Kompetencje cyfrowe dzieci w opiniach nauczycieli	259
5.3.2. Wybrane kompetencje cyfrowe a funkcjonowanie dzieci w dorosłym życiu	263
5.3.3. Nowe technologie a rozwijanie wybranych umiejętności dzieci	266
5.3.3.1. Nowe technologie a rozwijanie kompetencji społecznych dzieci	266
5.3.3.2. Nowe technologie a uczenie się dzieci	269
5.3.3.3. Nauka programowania/kodowania jako pożądana umiejętność	272
5.3.4. Rozwój poznawczy dziecka a jego umiejętności cyfrowe	274
5.3.5. Opinie nauczycieli o nauce programowania/kodowania w klasach 0-3	276
5.3.6. Internet przestrzenią działań dla dzieci	280

5.3.7. Stosowanie wybranych koncepcji pedagogicznych w edukacji wczesnoszkolnej	283
5.3.8. Działania szkoły a wzrost cyfrowych kompetencji u dzieci	288
Rozdział 6	
Wnioski z badań i zakończenie	290
6.1. Koncepcja optymalnego dla dzieci funkcjonowania w cyfrowym świecie	290
6.2. Funkcjonowanie dzieci w cyfrowym świecie	295
6.3. Uwarunkowania korzystnego rozwojowo wykorzystywania nowych technologii w działaniach dydaktycznych dostrzegane przez ekspertów, w odniesieniu do dzieci we wczesnym wieku szkolnym	301
6.4. Postrzeganie przez nauczycieli rozwijania kompetencji cyfrowych przez dzieci w wieku 6-9 lat w kontekście formalnych działań szkoły	305
6.5. Zakończenie	308
Literatura	311
Summary (Digital World of Children at Early School Age)	334